

Vooraf

In het jaar 2000 één computer per vijftien leerlingen in de drie hoogste jaren van het basis- en in het volledige secundair onderwijs, dat is het streefdoel van het *PC/KD*-project van de Vlaamse regering. Wie in het nieuwe millennium beslagen op het net wil komen, vindt zijn gading in dit themanummer van VONK over de implicaties van de nieuwe media op het schoolvak Nederlands. Bespiegelingen en fantasieën over de schier eindeloze mogelijkheden ervan worden afgewisseld met drempelverlagende *spiekerskorners* van leraren uit het basis- en secundair onderwijs die er in hun klas daadwerkelijk mee aan de slag gaan.

RONALD SOETAERT: *Voornemens voor het Millennium. En het schooljaar*

Wie aan de introductie van nieuwe media in het schoolvak Nederlands denkt, komt onvermijdelijk bij Ronald Soetaert uit, vakdidacticus en lerarenopleider aan de Universiteit Gent. Dit themanummer kon volgens de redactie dan ook door niemand beter dan deze notoire voorstander ingeleid worden. Gewapend met zijn draagbare computer trok hij zich terug 'in the middle of nowhere', met de hete adem van de deadline voor VONK in zijn nek. Vanuit zijn vakantiehuis in de Vlaamse Ardennen stuurde hij de redactie een elektronische brief in afleveringen. Boeken, kranten, radio- en tv-programma's zetten hem aan tot mijmeringen en bespiegelingen over de rol die de nieuwe media spelen in het taalonderwijs, over de implicaties ervan op ons vakgebied en de leraar voor de klas.

MICHEL COUZIYN & LIZAN ZONNEVELD: *Het I.M.-project. Leerlingen discussiëren via e-mail over een literair werk*

MIEKE DEVLIEGER: *De computer en taakgericht taalonderwijs. Een avontuur*

Na wat grasduinen in de geschiedenis van het computerondersteund taalonderwijs komt Mieke Devlieger tot de bevinding dat multimedia een duidelijke meerwaarde heeft in het kader van taakgericht onderwijs. Interessante pakketten zijn de zogenaamde *adventure games* die de vrijetijdsmarkt overspoelen, en waarin de gebruiker binnen een raamverhaal geconfronteerd wordt met diverse probleemsituaties die hij moet oplossen. Ter illustratie beschrijft ze een aantal producten voor kinderen en volwassenen, die een beroep doen op tal van schoolse (talige) vaardigheden en waarmee een creatieve leerkracht aan de slag kan. Geïnspireerd door die avonturenverhalen heeft het Steunpunt NT2 van de KU Leuven demopakketten ontwikkeld voor laaggeschoolde anderstalige volwassenen en voor kinderen. Evaluatie-onderzoek heeft een aantal pro's en contra's aan het licht gebracht.

PATRICK KEYSABYL: *Triangeltips*

EDWARD VANHOUTTE: *Van poëzie naar context, van context naar poëzie. Virtuele seminars voor het literatuuronderwijs*

Het herkennen en opsporen van intertekstuele referenties is essentieel bij het lezen van een gedicht. Leerlingen hebben het daar vaak moeilijk mee omdat ze nog niet genoeg teksten gelezen hebben. De taak van de leraar bestaat er dan in de leerling te helpen bij het ontdekken en expliciteren van deze intertekstuele relaties. Het probleem is echter dat daarbij heel wat materiaal komt kijken dat bovendien erg verspreid is. Volgens Edward Vanhoutte kan hypertext een oplossing bieden voor dit didactische en praktische probleem. Hij illustreert zijn stelling aan de hand van een mogelijk virtueel seminarie rond het gedicht *Marsua* van Hugo Claus. In tegenstelling tot de ons omringende taalgebieden zijn virtuele literatuurseminaries voor het Nederlands nog niet beschikbaar. En dat is niet het enige probleem...

MARC HOEFKENS: *Poëzome, een Internet-poëzieproject*

JAN T'SAS: *Alle grenzen open*

De meerderheid van de Vlaamse leraren gebruikt een computer bij lesvoorbereidingen en administratie. Het aantal Internetgebruikers onder hen is minder talrijk, maar het neemt toe. Ook het aantal Vlaamse scholen met een Internetaansluiting is op drie jaar tijd toegenomen van vijftig tot bijna zevenhonderd. Jan T'Sas grijpt een aantal concrete praktijkvoorbeelden aan om de leken onder ons in te wijden in de geheimen van het net: e-mailen, chatten, news groups, sites en links, kortom, alles wat u ooit wilde weten, maar aan niemand durfde te vragen... Voor de meer ervaren surfers heeft hij een indrukwekkend aantal interessante onderwijssites bij elkaar gesprokkeld. Wie echter eerst een publicatie over Internet wil raadplegen, blijft evenmin op zijn honger zitten: een beknopte bloemlezing sluit deze praktische Internetbijdrage af.

LIEVEN VAN PARYS: *Mijn school op het 'web'*

Rita Rymenans
hoofdredacteur

G

E

Z

C

H

T

MULTIMEDIA-LERAREN NEDERLANDS GEZOCHT

Hebt u uw leerlingen al eens aan het werk gezet met een Internet-zoekopdracht? Maakt u in uw klas soms gebruik van computerprogramma's? Spelen cd-roms een rol in uw lessen Nederlands? Laat u uw leerlingen opdrachten uitvoeren met de tekstverwerker? Dan zijn wij op zoek naar u!!!

Met dit themanummer zijn we nog lang niet uitgepraat over de nieuwe media in het schoolvak Nederlands. In diverse 'Spiekerskorners' worden trouwens oproepen gelanceerd om verder te bouwen op de voorgestelde werkvormen. Om de razendsnelle evolutie op de voet te blijven volgen, willen we ook in de komende nummers van VONK leraren aan het woord laten over hun leservaringen met de nieuwe media.

Wilt u graag uw (positieve of negatieve) ervaringen kwijt of kunt u ons aan lesvoorbeelden of ideeën helpen, geef dan een seintje op het redactie-adres. E-mailen kan ook naar barbara.linsen@arts.kuleuven.ac.be.

